КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від 17 червня 2020 р. № 35/2

Щодо проекту Закону про внесення змін
до Закону України «Про Державний бюджет
України на 2020 рік»
(реєстр. № 3664*)*

Комітет з питань екологічної політики та природокористування, відповідно до предметів відання, розглянув проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (реєстр. № 3664 від 15.06.2020), поданий народними депутатами України Бондаренком О.В., Криворучкіною О.В., Прощуком Е.П. та іншими народними депутатами України, і відзначає.

Метою законопроекту, на думку суб'єкта права законодавчої ініціативи, є визначення Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України головним розпорядником коштів та забезпечення його фінансовими ресурсами для належного виконання покладених на нього функцій з формування та реалізації відповідної політики.

У законопроекті пропонується передати бюджетні призначення, передбачені Міністерству енергетики та захисту довкілля України для виконання бюджетних програм, спрямованих на захист довкілля та природних ресурсів, а також привести у відповідність назви головних розпорядників коштів. Для цього пропонується внести зміни до додатку 3 «Розподіл видатків Державного бюджету України на 2020 рік» та додатку 4 «Повернення кредитів до Державного бюджету України та розподіл надання кредитів з Державного бюджету України в 2020 році» Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік».

Комітет зазначає, що законопроектом фактично пропонується розділити бюджет Мінекоенерго з виокремленням з нього видатків, пов'язаних із створенням Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. При цьому не враховано, що в існуючому бюджеті Мінекоенерго не в повній мірі відображені потреби напрямів, за якими пропонується визначити головним розпорядником коштів Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Комітет, підтримуючи законодавчу ініціативу, звертає увагу на необхідності відновлення належного фінансування бюджетних програм з екології, природокористування та інших предметів відання Комітету, в тому числі повернення до бюджету статей видатків на здійснення природоохоронних заходів та управління зоною відчуження. Зазначене питання було розглянуте на засіданнях Комітету 23.04.2020 та 14.05.2020 року.

Комітет неодноразово порушував питання відновлення зазначених видатків перед Кабінетом Міністрів України. Було спрямовано лист від 24.04.20 № 04-15/11-2020/36321, на який Прем‘єр-міністром України Шмигалем Д.А. підписано відповідне доручення. Надіслані листи-запрошення № 04-15/11-2020/44246 від 07.05.2020 та № 04-15/11-2020/46742 від 12.05.2020 Прем‘єр-міністру України Шмигалю Д.А. На запрошення Комітету до розгляду порушеного питання долучалися представники Міністерства фінансів України та тимчасово виконуюча обов’язки Міністра, першого заступника Міністра енергетики та захисту довкілля України Буславець О.А.

За результатами розгляду Комітет рекомендував Мінекоенерго та ДАЗВ звернутися в установленому порядку до Мінфіну щодо відновлення видатків державного бюджету за бюджетними програмами Мінекоенерго за КПКВК 2401270 «Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля» на 433,8 млн. грн. і ДАЗВ на 256,2 млн. грн. за КПКВК 2408110 «Підтримка екологічно безпечного стану у зонах відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення», КПКВК 2408120 «Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єкта "Укриття" та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС», КПКВК 2408140 «Реалізація державного інвестиційного проекту "Відновлення об'єктів транспортної інфраструктури зони відчуження"». За інформацією Мінекоенерго та ДАЗВ відповідне звернення було надіслане до Мінфіну.

Комітет відмічає, що невідновлення фінансування бюджетних програм, спрямованих на реалізацію природоохоронних заходів, забезпечення управління зоною відчуження та запобігання надзвичайних ситуацій може призвести до погіршення стану довкілля та негативного впливу на стан здоров’я населення, та може стати причиною екологічних катастроф, що потребуватиме в подальшому набагато більше видатків з державного бюджету на їх усунення та подолання.

Комітет Рішенням № 33/ 10 від 3 червня 2020 року рекомендував Комітету з питань бюджету внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про прийняття за основу у першому читанні проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" щодо збільшення видатків на природоохоронні заходи та Державне агентство України з управління зоною відчуження (реєстр. № 3507 від 20.05.2020), внесеного народними депутатами України Василенко Л.В., Андрійовичем З.М., Бондаренком О.В. та іншими народними депутатами України.

Запропоновані зміни дозволили б мінімізувати негативний плив довкілля на здоров’я населення України за рахунок проведення природоохоронних заходів, спрямованих на боротьбу з причинами погіршення екологічного стану довкілля.

До таких причин належать:

забруднення водних об’єктів, у зв’язку з експлуатацією зношеного обладнання, яке не відповідає належним технічним вимогам та умовам функціонування водопровідно-каналізаційних споруд;

негативний вплив на довкілля і здоров’я населення токсичних небезпечних та безхазяйних відходів;

забруднення якості атмосферного повітря через техногенне навантаження.

При відновленні фінансування КПКВК 2401270 «Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля» в обсязі 433 836,3 тис. грн. (за загальним фондом), вони можуть бути спрямовані на такі заходи:

За напрямом «Збереження природно-заповідного фонду» - в сумі 201 736,3 тис. грн за заходами: розроблення проектів землеустрою територій ПЗФ 29 600,0 тис. грн.; розроблення матеріалів лісовпорядкування для об’єктів ПЗФ 1 700,0 тис. грн.; розроблення проектів організації території об’єктів ПЗФ 2 600,0 тис. грн.; реконструкція, будівництво об’єктів 50 105,3 тис. грн.; зміцнення матеріально-технічної бази об’єктів ПЗФ 30 000,0 тис. грн.; придбання форменого одягу для служби держохорони 26 600,0 тис. грн.; придбання спецтехніки та протипожежного обладнання 14 000,0 тис. грн.; погашення кредиторської заборгованості за минулий рік 47 131,0 тис. грн.

За напрямом «Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів» в сумі - 100 000,0 тис. грн за заходами: забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення в Одеській області відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин (далі - ХЗЗР) та тари у яких зберігаються та перевозяться ХЗЗР 100 000,0 тис. грн.

За напрямом «Охорона атмосферного повітря» - в сумі 1 300,0 тис. грн за заходом: збір, обробка, аналіз екологічної інформації та підготовка Звіту про викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2019 рік за протоколом ЕМЕП Конвенції про транскордонне забруднення повітря на великі відстані 1300,0 тис. грн.

За напрямом «Охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу» - в сумі 9 500,0 тис. грн за заходами: підготовка та видання енциклопедії мігруючих видів диких тварин України 700,0 тис. грн.; ведення державного кадастру рослинного світу 3 000,0 тис. грн.; ведення державного кадастру тваринного світу 3 000,0 тис. грн.; ведення Зеленої книги України 2 800,0 тис. грн.

За напрямом «Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, організація оцінки впливу на довкілля, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища» - в сумі 121 300,0 тис. грн за заходами: організація та проведення Всеукраїнського конкурсу “До чистих джерел” 200,0 тис. грн.

Участь у заходах з виконання міжнародних зобов’язань України як сторони міжнародних Конвенцій та Угод 1 000,0 тис. грн. Сплата внесків до бюджетів міжнародних організацій природо-охоронного спрямування 15000,0

тис. грн. Проведення заходів з питань міжнародного співробітництва у сфері охорони навколишнього природного середовища, в тому числі оплата банківських послуг, збір на обов’язкове пенсійне страхування 200,0 тис. грн. Забезпечення функціонування Національного реєстру антропогенних викидів та поглинання парникових газів 3500,0 тис. грн. Підготовка інформаційно-аналітичних оглядів про стан навколишнього природного середовища в Україні 400,0 тис. грн. Проведення моніторингу стану навколишнього природного середовища в басейні р. Дніпро та забезпечення розвитку інформаційних систем екологічного менеджменту 1000,0 тис. грн. Придбання обладнання стаціонарних постів спостережень за станом атмосферного повітря 100 000,0 тис. грн.

Відновлення видатків на Державне агентство України з управління зоною відчуження дозволить частково мінімізувати шкоду, завдану численними пожежами, зоні відчуження та безумовного (обов’язкового) відселення, та забезпечити мінімальне дотримання рівня екологічної безпеки зони.

За напрямком надрокористування потребується збільшення на 1 053 654,9 тис. грн. видатків за бюджетною програмою КПКВК 2404000 «Державна служба геології та надр України» з них: за КПКВК 2404010 у сумі 17 169,9 тис. грн. для забезпечення витрат на оплату послуг доставки службової кореспонденції кур'єрською службою, нарахування на оплату праці, встановлення щомісячної премії, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, грошової допомоги, стимулюючих виплат, для оплати комунальних послуг та енергоносіїв з урахуванням підвищення цін, оплати судового збору, відряджень пов'язаних із здійсненням перевірок надрокористувачів та забезпечення представництва Держгеонадр в судах України, закупівлі канцелярського приладдя, поштових марок і конвертів; за КПКВК 2404020 для виконання Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року у сумі 1 036 485,0 тис. грн. необхідна для використання за такими напрямами: геологічне вивчення надр, картування, прогноз землетрусів, моніторинг геологічного середовища і мінерально-сировинної бази, пошукові і розвідувальні роботи, буріння артезіанських свердловин, складання та ведення кадастру родовищ, проявів і балансів корисних копалин, створення і супроводження функціонування банків даних геологічної інформації, збір матеріалів та обстеження діяльності користувачів надр, технічне переоснащення підприємств геологічної галузі.

Зазначені пропозиції не втратили актуальності.

Крім того, Державна служба геології та надр реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Її пріоритетами є подолання корупції і створення ефективних сервісів для надрокористувачів, модернізація законодавства, що регулює відносини у сфері надрокористування, побудова чесних і прозорих механізмів взаємодії бізнесу і держави, залучення інвестицій у галузь. Саме екологічним Комітетом свого часу було подано прийнятий Верховною Радою України Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях». Цим було започатковано реалізацію в Україні ініціативи прозорості у видобувних галузях, відповідальним за яку на сьогодні у Законом визначено центральний орган виконавчої влади, що забезпечує

формування державної політики у сфері енергетики та вугільної промисловості. Неодноразові звернення Комітету про надання інформації щодо прозорості у видобувних галузях до Мінекоенерго, а в минулому до Міненерговугілля, мали результатом одну й ту саму відповідь, що це не передбачено Положенням про Міністерство. Для виправлення ситуації було б доцільно додатково передати видатки з бюджетної програми Мінекоенерго 2401630 в сумі 3200 тис. гривень, передбачені на фінансування звіту Ініціативи прозорості у видобувних галузях, до бюджету новоствореного Міністерства із відповідним збільшенням бюджетних програм Державної служби геології та надр, а також в подальшому внести відповідні зміни до законодавчих актів щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях.

Враховуючи вищенаведене, Комітет підтримує законопроект (реєстр. № 3664) та зазначає на необхідності невідкладного його прийняття за умови відновлення належного фінансування відповідних бюджетних програм, що забезпечить фінансовий ресурс для реалізації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також дозволить планувати та вживати системні заходи на відповідний бюджетний період для покращання стану довкілля в Україні та забезпечення конституційного права населення на безпечне довкілля.

За результатами розгляду законопроекту Комітет в и р і ш и в :

1. Рекомендувати Комітету з питань бюджету внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про прийняття за основу проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (реєстр. № 3664 від 15.06.2020), поданий народними депутатами України Бондаренком О.В., Криворучкіною О.В., Прощуком Е.П. та іншими народними депутатами України, та врахувати зауваження, висловлені у мотивувальній частині Рішення, при подальшому опрацюванні проекту.

2. Рішення направити до Комітету з питань бюджету.

Голова Комітету **О. БОНДАРЕНКО**